

Bibliaóra – 2022. december 06.

Előfohász: „Híre sem lesz országodban többé erőszaknak, határaid között pusztulásnak, romlásnak. Isten szabadítását mondd falaidnak, és dicséretét városkapuidnak (Ézs 60,18).” Ámen.

Ének: 24. zsoltár: „Az Úr bír ez egész földel...”

Előima:

Kicsoda olyan hatalmas, mint Te szerető mennyei Édesatyánk, Aki mindig ugyanaz vagy. Tiéd a gazdagság, nem a föld királyaié, akik csak abból osztanak, amit Tőled nyertek. Tiéd a hatalom és a dicsőség, nem a föld királyaié, akik ugyan megerősödnek, de Általad királyságuk a ködbe vész. Te uralkodsz mindenhol, és nem kényed-kedve szerint bánsz velünk, hanem irgalmasan ránk tekintesz, ígéreted Beteljesítője. Légy hát ma is olyan közel hozzánk, hogy lássuk atyai jóságod és közben el ne feledkezzünk trónod erejéről a magasságban, amit Fiadban az Úr Jézus Krisztusban közel hoztál. Szeretettel és irgalommal szánva minket, és mégis hős Királyként mindenkinek bemutatkozva barátságot ajándékozol. Bocsásd meg, hogy mi sokszor visszaélünk ezzel a barátsággal. Azt gondoljuk, hogy ez mindenre feljogosít minket, pedig semmi sem a miénk, minden Tőled származik. Áldj hát meg bennünket erős karoddal, ölelj át, hogy mindenért egyedül Neked adjunk hálát, egy, szent, igaz, örök Istenünknek, Aki nem uralkodni, hanem szolgálni jöttél közénk Fiában. Az Ő érdeméért fogadj el bennünket irgalmasan és szenteld meg igeolvasásunkat és igemagyarázatunkat Szentlelked erejével és áldó jelenléteddel. Ámen.

Ószövetségi ígerés: Dániel próféta könyve 11. rész 2-20. versei:

„Most pedig elmondom neked a való igazságot: Íme, ezután még három király következik Perzsiában, majd a negyedik mindegyiknél nagyobb gazdagságra tesz szert. Amikor aztán gazdagsága révén megerősödik, mindent megmozgat majd a görög birodalom ellen. De ott majd egy hős király lép fel, aki nagy hatalommal uralkodik, és azt tesz, amit csak akar. Ám alig lépett fel, összeomlik a birodalma, és négyfelé osztják, a négy égtáj szerint. Nem az ő utódaira száll, és nem lesz olyan hatalmas, mint amikor ő uralkodott, mert részekre szakad a birodalma, és másoké lesz, nem az övék. A déli király erős lesz, de vezérei közül egyik erősebb lesz nála, és hatalomra jut; még nagyobb hatalommal uralkodik, mint ő. Évek múltával barátságot kötnek: a déli király lánya hozzámegy az északi királyhoz a jó viszony érdekében. De ezzel nem tudja megtartani hatalmát. Nem marad meg sem a király, sem a gyermeke. Az asszony pedig áldozatul esik kíséretével és fiával meg azzal együtt, aki támogatta őt abban az időben. De helyébe áll egy másik hajtás az asszony gyökeréről, aki majd rátámad az északi király haderejére. Betör a várába, és kényed-kedve szerint bánik el velük.

Elhurcolja Egyiptomba isteneiket, bálványszobraikat és drága ezüst- és aranytárgyaikat. Így ő néhány évig békén marad az északi királytól. Az ugyan betör egyszer a déli király országába, de vissza kell térnie a maga földjére. Azután a fiai indítanak háborút. Nagy hadsereget gyűjtenek, amely betör, és végigzúdul az országon. Később ismét háborút indítanak, és eljutnak az erődítményig. Ekkor a déli király nekikeseredve kivonul, és harcba bocsátkozik az északi királlyal. Az nagy sereget állít vele szembe, de a sereg ennek a kezébe kerül. Amikor ezt a sereget elhurcolják, felfuvalkodik, és bár ezreket ejt el, hatalma nem lesz tartós. Mert az északi király újabb sereget állít fel, nagyobb az előzőnél, és néhány év múlva rátör egy jól felszerelt, nagy haderővel. Abban az időben sokan támadnak a déli király ellen. A te néped erőszakos fiai is fölkelnek, hogy beteljesítsenek egy látomást, de elbuknak. Mert az északi király eljön, sáncot emel, és elfoglalja a megerősített várost. A déli csapatok nem tudnak helytállni, válogatott embereinek sem lesz majd ereje az ellenállásra. Támadójuk azt tesz velük, amit akar, és senki sem tud helytállni vele szemben. Így eljut az ékes földre is, mely egészen a kezébe kerül. Azután arra törekszik, hogy érvényesítse hatalmát a déli király országában. Egyezséget köt vele, és leányát feleségül adja hozzá, hogy romlását okozza. De leánya nem áll mellé, és nem lesz az ő pártján. Ezután a szigetek ellen fordul, és sokat elfoglal, de egy hadvezér véget vet gyalázatosságának, és nem tudja gyalázatosságát folytatni. Ekkor saját országának erődjei ellen fordul, de megbotlik, elesik, és nyoma sem marad. Aki az ő helyére áll, az adószedőt küld a dicső országba, de rövid idő múlva elpusztítják orvul, nem háborúban.”

Kedves Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

1-9.vers

Az írásba foglalt történelem áll előttünk, mégis nagyon gyenge történelmi ismereteken nyugszik ez a leírás. Fájdalmas, hogy a próféta, aki Kúrös király uralkodása idejéből tekint előre a jövőbe, milyen keveset tud azokról, akik a feje fölött döntöttek arról, hogy Isten népe mikor és hol éljen és szolgáljon. Ki mikor kit követett a trónon? Ki kivel házasodott és hogyan viselkedett? Ki milyen csatározásokat folytatott? Rövidített jegyzet ez, amit manapság az alapiskolán hatodikos osztályban készítenek a tanulók és ennek bővített kiadását a gimnáziumban az első osztályban. Aki így 20 versben össze tudja sűríteni történelmi tudását Nagy Sándort megelőző és azt követő uralkodásáról annak nyert ügye van az érettségin. A kiinduló mindig a legnagyobb: Nagy Sándor. Hellén uralkodó, akinek őshazája Macedónia, hiszen apja II. Fülöp ezt a melléknevet kapta. Előtte Perzsiában három király uralkodott: a kutatók egyik csoportja alapján: I. Dárius, Xerxész és I. Artaxerxész, mások szerint: I. Artaxerxész, II. Dárius, II. Artaxerxész. A tanítványok névsorát így vezette be Varga Imre püspök a Kis-kátéjában: Péter volt az első, kit követett András... A

legnagyobb személyhez kell viszonyítani mindent a történelemtanítás és tanulás folyamatában. Az uralkodás az ismérve. Azt tesz, amit akar. Erősebb és szilárdabb elődjénél. Milyen igaz ez az egyházra is, mint hatalmi tényezőre. „Péter volt az első...” Mindenki szeret elsőbbségével dicsekedni. A hatalom, az uralkodás és az elsőbbség nagyon beszédes. Vigyázat, a történelmi egyházak és azok képviselőinek legnagyobb hibája, hogy nincs bennük alázat, a lehajlás, a földig hajlás, Isten előtti leborulás, mennyire nem volt és nincs jelen az egyházban sem, nem hogy még az egymást követő birodalmak között.

A hős király Nagy Sándor világbirodalma és annak széthullása van megemlítve. Az Északi: Szeleukida és a déli: Ptolemeida birodalom állandó rivalizálásban élt. Az említett déli király vezére később önálló birodalmat hozott létre. S ez a birodalom hatalmasabb volt. S míg észak és dél állandó háborúskodásban élt, addig a 6. versben már egy békés egymás melletti élésről olvasunk, ami egy házasságkötésnek köszönhető. A nagy ugyanis széthullik. Darabjaira hullik minden, ami egy emberre van építve. Hiába harcol, hiába él, hiába hadakozik, hiába nőszül, semmi sem számít. Mennyire számító minden uralkodó. Csak a rivalizálás majd pedig, ha úgy tetszik az egymással való lepaktálás. Mennyire kiszámítható és olcsó minden uralkodó. Megvásárolható az ember, ha kell a leány szépsége által, ha pedig kell, akkor más érdek kerekedik felül. Ha pedig úgy hozza a helyzet, ócsárló és lealacsonyító. Nincs mivel dicsekedni, mert a hatalmasabb és a kisebb is elvész. Széthullik. Darabjaira hullik, majd pedig azon igyekszik kicsinységében, hogy erősödjön, erőről erőre különböző eszközökkel törjön fel újból és újból a harcmezőig. A háború, a házasságkötés, vagy épp az egymás fölé helyezkedés csak emberi, nincs mögötte semmilyen cél, csak a becsvágy: *„Vasat láttál agyagcseréppel keveredve. Azok ugyanis házasság révén keverednek, de nem egyesülnek egymással, ahogyan a vas sem egyesül a cseréppel (Dán 2,43).”* A házasságkötés pedig semmire sem garancia, mert ebből az ígéretes házasságból született gyermek nem lett trónörökös, áldozatul esett apja első felesége bosszújának. Bizony. A nők és az uralkodók. A szépségek és a szörnyetegek nem mesébe illő viselkedést tanúsítanak, hanem csak azért szelídítik egymást, hogy felkerüljenek a polcra, közben pedig nem veszik észre, hogy már rég lejárt lemezek Isten hatalmas keze alatt. Sajnos ilyen is a földi uralkodás, ahol emberek embereket, vas vasat élesítve próbál élni és közben kioltja, megfojtja, lebecsmérli, kibeszéli, eltitkolja, merészen a másikat hátba szúrja vigyorral az arcán még az Úr szentséges dolgait is megcsúfolva. Igen, uralkodók. Igen, királyok és királynők. C' es la vie. De meddig? Magunkba szállni a Krisztus leszállása emlékünnepe előtt. Meddig Uram? Meddig még?

10-20. versek

Végül pedig megindul a nagy háború, amelyet még a föld nem látott. Nincs eszköz, amit be ne vetettek volna ezekben a háborúkban, közben pedig

testvérháborúk voltak. Az északi király fia több hadjáratot is indít Egyiptom ellen. Sikerül neki visszafoglalni az Antiókhia melletti kikötővárost, de azután súlyos vereséget szenved. A Jordán forrásánál legyőzi az Egyiptomiakat, Szidón városában pedig körülfogja őket. De az egyiptomiak visszavágnak. Pro contra csatározás folyik, mindez pedig Izráel népének a szeme láttára. Harcolnak idegen földön az idegenek. Véres harcok ezek. Nagy veszteséggel és teljes átalakulással. Átrajzolják Közel-Kelet térképét, és nem veszik észre, hogy közben teljesen kiüresednek. Igen, harcolnak, és a végén már nem is tudják, hogy ki kinek volt a farkasa, ki kivel és kicsoda ki ellen harcolt. A „te néped” Dániel népe az Ige erőszakos fiairól beszél, erőszakkal azonban nem lehet kikényszeríteni a megígért üdvösséget - a látomást beteljesíteni.

A HÁBORÚ nem üdvösség szerző pillanat. A HÁBORÚ harc és amikor már Izráel Egyiptomhoz pártol a remélt szabadság helyett a szírek-szeleukidák érkeznek. Ők hatalmaskodnak Palesztinában. És miközben mindenkinek minden kell, ebből a generációból is: Antiokhosz, egyik lányának az egyiptomi uralkodóval való házassága által akarja az egész országot megszerezni, és amikor a hatalmát Görögországra akarja kiterjeszteni, akkor egy hadvezér visszaszorítja, mégpedig a rómaiak elődje. S ahhoz, hogy ki tudja fizetni a kirótt összegeket a veszteség után saját erődjei ellen megy, azaz ki kell rabolnia templomok kincseit, így a néptömeg keze által hal meg. Az uralkodó fia és utódja IV. Szeleukosz, aki adószedőt küld az országba, Heliodoroszt, aki később a király ellen összeesküvést szervez. S a király áldozatává válik ennek az összeesküvésnek. Ilyet még a föld nem látott. Ez bizony nem szappanopera, és nem is dráma, ez maga a pusztaság. Földi harc a hataloméért. Ez a fejezet épp ezért tele van passzívumokkal. Bizony az emberi gőgöt levetik trónjáról és minden igyekezetet megvizsgál az Úr. A múlt és a jövő ítélete Isten kezében van. Előtte vagy utána, hátul vagy elől, most vagy majd mindegy, hogy hogyan jellemezzük, de ebből a leírásból is látjuk, hogy kevés az ember. Kevesek vagyunk és leszünk mindenhez. Kevesek. Ami földi megtörik, elmúlik, elvész, kivész emlékezete, ami az Úrtól lett az csodálatos a szemünk előtt. Amit ember plántál, ültet, formál Isten nélkül nincs áldás rajta. Amit Isten indít el él, mozog, fennforog, fennáll. Isten országa, Isten népe az Úr oltalma alatt él. Nincs mivel dicsekednünk, épp ezért ez a leírás a ma kor leírása. Azé, amit ki se tudtunk volna találni, és mégis benne élünk, részesei vagyunk. Ma a kis királyok elvetik a hős Királyt, Jézust, Aki szolgál mindenkor.

Közének: 296. dicséret 2. verse: „Ó, gyöngyös, drága korona...”

Újszövetségi ígérés: Lukács evangéliuma 5. rész 33-39. versei

„Ők pedig ezt mondták neki: János tanítványai gyakran böjtölnek és imádkoznak, ugyanígy a farizeusok tanítványai is; a tied pedig esznek és isznak. Jézus így válaszolt: Kívánhatjátok-e a násznéptől, hogy böjtöljön, amíg

velük van a vőlegény? De jönnek majd napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, akkor azokban a napokban böjtölni fognak. Mondott nekik egy példázatot is: Senki sem készít foltot új ruhából, hogy régi ruhára varrja, mert így az újat is tönkretenné, és nem is illene a régihez az új ruhából való folt. Újbort sem tölt senki régi tömlőbe, mert az újbor szétrepesztené a tömlőt, és kiömlene, sőt a tömlő is tönkremenne. Hanem újbort új tömlőbe kell tölteni. Aki már óbort ivott, az nem akar újat, mert ezt mondja: Az óbor a jó.”

Kedves Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A böjt nagy kérdés volt a zsidó társadalomban. A harmadik a sorban azok közül a nagy problémák közül, amelyek feszültek az írástudók és a Jézus-követők között. Igaz itt nincsenek megnevezve az ellenfelek, de feltételezzük, hogy a megnevezett „ellentáborok”-ból valók voltak. A farizeusok és az írástudók tudják, hogy Keresztelő János tanítványi böjtölnék. Nem tartoznak keresztelő Jánoshoz, de tudják tanítványairól a lényegét: böjtölnék. Hogy hogyan böjtöl egy farizeus, el lehet otthon olvasni. Jézus a Hegyi beszédben szépen leírja: *„Amikor pedig böjtöltök, ne nézzetek komoran, mint a képmutatók, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek böjtölésüket. Bizony mondom nektek: megkapták jutalmukat. Te pedig, ha böjtölsz, kend meg a fejedet, és mosd meg az arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van; a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megjutalmaz téged (Mt 6,16-18).”* A böjt nem fogyókúra, mint ahogy manapság gondolják az emberek, hanem Istennel ápolt mélyebb kapcsolat. És szó szerint ezt a kifejezést használja a képmutató böjtre: FÚJ. A megkapott jutalom a böjt milyenségére vonatkozik. A böjt Keresztelő Jánosnál imádság. Elmélyült fohász. Istennel való társalgás eredménye. Jézus ellenkérdéssel válaszol a kérdésre: Kívánhatjátok-e a násznéptől, hogy böjtöljön, amíg velük van a vőlegény? Násznép: tanítványi sereg, Vőlegény: Ő maga. Ez a kép csakis Isten és népe kapcsolatára volt alkalmazva. Ézsaiás (Ézs 54), Jeremiás (Jer 2-4), Ezékiel (Ez 16), Hóseás (1-3) próféták csakis erre a kapcsolatra értették ezt a hasonlatot. A násznép öröme az Úrra mutat, aki üdvszerző és üdvhozó. Népeért mindent megtesz. Népe áll az első helyen. A Vőlegény képe pedig a messiási ígéretek egyik legalapvetőbb ígérete. Önmagát ezzel a képpel azonosítva igen is kimondja, én vagyok a Messiás. Advent: a kemény böjt ideje. A lemondások ideje. Az ortodox egyházban ilyenkor is kemény 40 napos böjt van. Bizony. Lesz olyan időszak, amikor Jézus eltávozik közülük. Lesz böjt a tanítványok életében. Lesz nagycsütörtök, lesz nagypéntek, lesz nagyszombat és pünkösdig lesz bizonytalanság. Lesz idő, amikor böjtölni kell. Még most nem kell. De lesz. Tehát az egyházban megvan a helye a böjtnek. Lukács közösségének is böjtölni kell. Nem kell itt nagyokat álmodni. Nem kell nagyokat tenni. Böjtölni kell. Nincs leírva a metódus, a hogyan, de nagyon észre fogják venni, hogy a most velük vándorló Jézus nincs

többé testileg. Nincs, mert az Atya úgy döntött. Jézus semmi támpontot nem ad meg. Lukács a megtérés előtti szakaszhoz köti (ApCsel 9), például SAUL esetében és az imádság mozgatórugójának tartja.

Két példázat tárul elénk. Egyik a ruháról és a másik a borról. Régi ruha új folttal – új ruha. Abszurd dolgok ezek: A régi elvész, tönkre megy, a folt pedig egyáltalán nem használ. Mind a régi, mind az új használhatatlanná válik, és bizony károk keletkeznek. A másik példa még kirívóbb. Olyan dologról beszél, amit senki nem csinált Izráelben. Az új, forrásban lévő bort egyáltalán nem tették régi tömlőbe. A régi tömlő elnyűtt, épp ezért az új bor szétfeszítené. A régi tömlő már veszített abból a feszességéből, ami újkorában volt. Tehát Jézus ezzel azt mondja el, hogy új formák kellenek az új üdvösséghez. Itt már nincs mit félrebeszélni és elmismásolni. A Jézus kegyessége nem mérhető Keresztelő János kegyességéhez, sőt a farizeusokéhoz sem. Nyilván, aki a régihez szokott, az nem mond le az óról. Annak az ó a legjobb. Mert azzal táplálta hitét. De engedjük meg Jézusnak, hogy úgy szolgáljon mindenki felé, ahogyan Ő akar. Ő nem gúzsba kötve táncolt, Ő újszövetséget kínál, aminek az Ószövetség az elődje, de nem használja annak formáit és végkép nem annak normáit. Vannak, akik még ma is helyre raknák Jézust, mint akkor ott a farizeusok. Újszövetséged elfogadom. Ezt a szövetséget csak elfogadni lehet. Ezért nem kell bárányt, jó illatú, bűnökért való áldozattal jönni Isten elé. Újszövetséged elfogadom. Személyesen. Nyíltan. Őszintén. Legyen. Úgy legyen. Úgy lett. Sok ember életében ma is a régi tömlő a mérvadó, az óbor a jó, mert így volt gyermekkoromban, ezt énekeltük, ezt olvastuk, így volt és kész. Jézus azt mondta: Én Vőlegény vagyok, én a menyasszonnyal vigadni akarok, nem merev, kimunkált, előre kipróbált harcias keresztyénséget akarok élni. Én nem harcolok, én csak kínálok. Én, Aki vagyok, Aki éltető vagyok. Ezt kínálok. Kell vagy nem? Jézus senkinek nem mondta, hogy így kell. Ő azt mondta, ez van. Így van. Nem böjtöltetett, nem erőltette rá akaratát senkire, nem mondta, most pedig éhségstrájkot hirdetek. Nem mondta: Imádkozz, hanem csak együtt volt az övéivel. Könnyedén és lezseren. Járt a vidéket. Gyógyított, szeretett, továbbment, kegyelmet hirdetett. Nem mondott semmit. Csak engedelmes volt a mennyei Atyának, a keresztfának haláláig. Nem követelt, csak adott, hűséges maradt, még tömlője sem volt, még új ruhája sem volt, még vagyona sem volt, nem volt temploma sem, mégis Ő volt, van és lesz. Ő az első és az utolsó. Ő örült az életnek. Öröme teljes lesz, mert az Úr egyházával egyesül.

Utóima: Akit a Lélek indít, fohászkodjon a hallottakért. **Úri ima**

Áldás: „De az ő ígérete szerint új eget és új földet várunk, amelyben igazság lakik (II Pt 3,13).” Ámen.

Ének: 296. dicséret: 3-7: „Öntsd mélyen az én szívembe...”